

OBNAŠANJE ŽIVALI

- od divjih živali se je z udomačitvijo nekaj lastnosti potenciralo, nekatere lastnosti pa so izginile
- v smislu zdravstvenega varstva je enota jata (skupina iz iste matične jate na isti lokaciji, ne glede na velikost)
- cela jata se smatra kot zdravstveni problem
- jata
 - divje kokoši živijo v družinah, ki jih sestavlja en dominanten petelin in 15 – 20 kokoši (velikost družine je odvisno od razpoložljive hrane)
 - pri reji matične jate se upošteva: 1 : 9 (petelin : kokoš)
- gnezda
 - v naravi si kura najde mirno mesto za gnezdo
 - v matičnih jatah morajo biti gnezda tam, kjer je popolni mir in tema (ob stenski ali tunnelski sistem) gnezda so popolnoma pokrita
- valjenje
 - pri lahkih in težkih hibridih ga ni → le včasih se pojavi - preprečujejo s stresom → tako pozabijo da bi se morale usesti na jajca
 - puranka vali 28 dni, kokoš 21 dni
 - kokoš jih pripelje v družino in jih močno brani pred ostalimi člani družine
 - pri racah in goseh je značilno, da pravkar izvaljen mladič prvega, ki ga zagleda, proglasi za mamo → fingerprinting (prvi premikajoči objekt, ki ga zagleda je mama in gre za njo)
 - v naravi jih varuje dokler ne dobijo letalna peresa
 - pri farmskih rejah, piščanci ne vidijo mame
- brskanje
 - del farmske reje je tak, da lahko brskajo (zato so namenjena sprehajališča)
 - kljun, kremplji so namenjeni temu
- nevarnost
 - če preti nevarnost iz zraka starejše živali otrpnejo, medtem ko mlajše tekajo naokrog
 - tudi v farmskih rejah je tako → skrijejo se pod krmilnike in napajalnike
 - jerebice, prepelice in fazani se močno ustrašijo, purani pa nič
- oglašanje
 - sluh je dokaj dober
 - petelini vabijo kokoši
 - koklja kliče piščance
- sluh
 - je dobro razvit
 - koklje se oglašajo drugače
 - na farmah prepoznajo delavce, ki delajo vsak dan in druge obiskovalce

- vid
 - vidi barve
 - bolje vidi v oranžni in rumeni svetlobi
 - slabše vidijo v modrem spektru → zato se v klavnici uporablja modra svetloba
 - zaradi zelo gibljivega vratu (število vratnih vretenc je pri različnih vrstah različno) se vidno polje poveča
 - zelo veliko vidno polje ima noj

- voh
 - slabši od človeškega
 - vonjave jim ne predstavljajo težave

- okus
 - zelo pomembno za aplikacijo zdravil
 - če je zdravilo grenko ga nočejo, slano jim je všeč (s soljo se lahko zastropijo)
 - vodo bolje okušajo kot moko, zato lažje primešajo zdravila v krmila kot v vodo

- hranjenje
 - hierarhija se uveljavlja tako kot pri petelinih tudi pri kokoškah → vidi se pri hranjenju
 - kokoš v naravi išče hrano s kljunom, v farmskih rejah se to spremeni
 - na dvorišču kljuva kokoš 14 – 15000 krat na dan

- debikiranje
 - proces, ko se odreže kljun
 - izvaja se zaradi zmanjševanja agresivnosti, ker imajo živahen temperament
 - preprečujemo tudi kanibalizem
 - kljune se reže nesnicam, puranom samo do starosti 10 dni
 - pri brojlerjih ni kanibalizma
 - ne sme se debikirati z znamenji rahitisa

- bolečina
 - koža in kljun sta močno občutljiva
 - petelinu režejo prvo falango, da ne poškodujejo kure pri naskokih